קנאת המלאכים – כשמלאכים מקנאים בבני אדם

מאת: חיים קרמר
פברואר 20, 2022

אם המלאכים עלולים להיכנע לרגש הקנאה, כמה פגיע האדם?!?
כל מה שרציתם לדעת על קנאת המלאכים לבני אדם על פי הקבלה!

אדם עשוי בשר ודם בעוד המלאכים מאש, אומר לנו רבי נחמן. אולם האדם נעלה מהם! (ליקוטי מוהר”ן חלק ב, א:ב).

גוף האדם בנוי ברובו מבשר ועצמות. הבשר מורכב, מבחינה יסודית, מאותו סוג רקמות שהאיברים הפנימיים עשויים ממנו. האיברים הם המעוררים את יצר הרע של האדם ואת תכונותיו השליליות. אולם, הבשר, העשוי כאמור ממש מאותן רקמות, מסוגל גם להיהפך ליריב אימתני של תכונות הרע.

מסופר על רב עמרם חסידא שנאבק עם יצרו הרע. כשגבר לבסוף, נגלה לפניו יצר הרע כעמוד אש. אמר לו רב עמרם: ראה, אתה עשוי אש ואילו

אני עשוי בשר, אך אני גובר עליך! (קידושין פא, א).

אולי גם זה יעניין אתכם:

הטוב הרע והמוח על פי הקבלה

על אפכם ועל חמתכם – כל מה שלא ידעתם על האף על פי הקבלה

הסודות של המצח בקבלה

מה אומרות הפנים שלי?

למרות שהיה צדיק גדול, רב עמרם היה גם בן אדם. הוא כמעט ונכנע לפיתוי וכמעט עבר עבירה חמורה. אולם, הוא התעשת וגבר על יצר הרע. בשר גופו, אשר התפתה כל כך בקלות, השיג עליונות על האש של המלאך!

כזה הוא כוח השאיפה לרוחניות!

הקבלה מחדשת לנו, שבני אדם דרים בעולם העשייה, בעוד המלאכים דרים בעולם היצירה. נראה, אם כן, שבהיררכיה הרוחנית ניצבים המלאכים מעל בני האדם. אולם, חז"ל מלמדים, שנשמותיהם של בני האדם שורשן בעולם הבריאה, שהוא מעל עולמם של המלאכים. מסיבה זו יכול האדם למרות שהוא עשוי בשר ועצמות, להגיע למדרגות שאפילו המלאכים אינם יכולים להשיג! זהו פירוש המאמר: אדם עשוי בשר בעוד המלאכים מאש, אולם האדם נעלה מהם."

מסופר על רב עמרם חסידא שנאבק עם יצרו הרע. כשגבר לבסוף, נגלה לפניו יצר הרע כעמוד אש. אמר לו רב עמרם: ראה, אתה עשוי אש ואילו אני עשוי בשר, אך אני גובר עליך!

רבי נחמן מסביר, שהאתגרים שהמלאכים מעמידים בפני האדם נובעים ממידת הקנאה המבוססת על רצונם של המלאכים לשמור על מעמדם המרומם יותר.

יעדו של האדם צריך להיות להתעלות עד למקורו, שהוא גבוה מעולם המלאכים. כאשר האדם שולט בעצמו על מול החטא, הוא בעצם שולט ב"מלאכים", ליתר דיוק – ביצרו הרע, וכך הוא מטפס עד אפילו מעבר לרמתם של המלאכים. ניצחון אנושי זה גורם למלאכים לקנא באדם ומעורר אותם לשאוף עוד יותר להכשילו.

רבי נחמן מוסיף , שאפילו מלאכי הקדושה , אשר תפקידם לסייע לאדם לעבוד את בוראו , מתמלאים קנאה באדם המתרומם מעליהם (ליקוטי מוהרן חלק ב , א:ב).

יעדו של האדם צריך להיות להתעלות עד למקורו , שהוא גבוה מעולם המלאכים !

אם אפילו המלאכים עלולים להיכנע לרגש הקנאה , כמה פגיע הוא האדם ? דרושה דרגה גבוהה של שליטה עצמית כדי להתרומם מעל למידת הקנאה הרעה.

התלמוד דן באריכות בקנאה (ראה שבת קנב , ב). הקנאה גורמת לריקבון העצמות והבשר . מי שגובר על היצר הרע מסוגל להתעלות מעל גבולות בשרו ועצמותיו הגשמיים ולהשיג “גוף רוחני ” החסין מפני פגעי ההתפוררות הגשמית .

וכך כותב רבי נתן מברסלב :

יודע היטב , שלאחר המוות הגוף נרקב ומתפורר . הבשר, שאינו ניזון עוד מהנשמה , אין לו אמצעי קיום והוא נרקב בהכרח . למרות זאת אמר דוד המלך (תהילים טו , ט-י): “לכן שמח לי … אף בשרי ישכון לבטח . כי לא תעזוב נפשי לשאול , לא תיתן חסידך לראות שחת .” למה מתייחס דוד המלך? הוא מדבר על מי שמכיר את בוראו בעודו חי , לכן ראוי גופו להיות מואר בהישגי נפשו . לפי מידת הצלחתו בכך , הוא יהפוך את הצד